

Vinc a un lloc a donar esperança, on vosaltres ja doneu esperança. Hem vist els joves de la JOC acampats a Sol i això donava una enorme esperança, estar connectats a partir d'una petita tenda.

En part hem perdut l'experiència de la mirada històrica, de la gran caravana de la humanitat peregrinant a la bondat.

Quan pensem en l'Església com un club, un estat, una religió, merament com un fet organitzatiu, perdem l'originalitat: és la humanitat caminant amb i en Crist, transformant-se en esperança i apostant per l'amor.

La base és Crist, el rostre és Crist. Aquesta forma d'unir-nos al seu cos, abraçant-lo, fent-lo davallar de la Creu, això continua passant com va fer Josep de Arimatea: el cos va baixant, això passa al llarg de tota la història, prenem el cos de Crist i el passem d'un a l'altre. La història de la humanitat és aquesta història d'esperança, l'esperança inclús de travessar l'impossible, fins la mort (com diu el Càntic dels Càntics), tot l'estimat se salva, perquè és del propi Déu.

Hem degradat la memòria històrica, pensant que nosaltres la dirigim, que és un caos. Hi ha un misteri a la història: que som persones finites que fem el mal sense voler i volem trobar el bé, la bellesa, l'amor. Volem realitzar-nos plenament com a éssers que som amor.

La nostra història assenyala molt més enllà que nosaltres, els nostres límits ens connecten amb l'Ésser Originant que ens va fer com a éssers d'amor.

Aspirem a una memòria esperançadora, el bé sempre és més profund que el mal, la veritat arriba més enllà que qualsevol mentida, això no són expectatives del demà, està sent avui en la vida quotidiana.

Vaig assistir a una experiència amb el cardenal Victor Fernandez, ens recordava aquesta gran caravana de la història que formem tots els éssers humans des de fa 300.000 anys, inclús abans amb els Neandertals que enterraven els seus morts. Va

destacar algunes lluites de la humanitat, incloses a *Magnifica humanitas*. Com els drets civils, l'abolicionisme, la lluita contra l'apartheid.. I va enumerar les lluites que em van suggerir una contemplació de la gran caravana de la història, una mirada esperançada que només és si recuperem la memòria històrica:

- penso en les dones que s'aixecaven per recollir la matèria orgànica del peix a Vigo,
- la gent que s'aixeca a les 4 am per treballar,
- quantes professions i gent que és essencial.

Aquesta mirada històrica, és la mirada bíblica. A Déu se li pot apel·lar al llarg de la història.

Tucho Fernández, ens va fer aquesta mirada de l'Èxode. Com un riu de la història, el camí darrera del Crist, que és la història de l'Església, ens unim a aquest Cos que va sintetitzar tot el cosmos, és el riu baptismal, per entrar i confiar que entrem en la Terra promesa. Aquest és el sentit del baptisme, banyar-se en el Jordà, perquè creiem que el bé és més profund que el mal, i la bellesa és més alta que l'horror. Quan ho creiem, passem el Jordà i posem la punteta del peu en la Terra Promesa.

Podem fer-nos eco, necessitem sentir l'Església, aquesta dimensió històrica d'origen bíblic, la gran caravana, la gran peregrinació a la història, el gran èxode al bé, la bondat i us vull convidar a això. Tornar a sentir i contemplar la història, els noms que ens fan alçar la mirada, com deia el lema de la visita apostòlica del papa Lleó XIV.

- la marxa mundial per la pau i la noviolència, en 200 ciutats,
- la vida d'aquesta condemnada a mort i la xarxa de cristians contra la pena de mort, fan espais de pregària, és una caravana que porta la llum, sembla impossible,
- el nou moviment Santuario que uneix parròquies i altres,
- les Youth letters, de combatents i reservistes contra la guerra a Palestina,
- l'home del pont de Sitong, després del congrés del Partit Comunista de Xina,
- el campament "terra lliure" a Brasília,
- els grups de dones equatorianes que defensen l'Amazones,
- les caravanes de mares centreamericanes,

- les xarxes de veïnes dels barris ceutís que nodreixen els immigrants,
- les escoles subterrànies a l'Afganistan,
- l'operació miracle a Sea Shepard, per salvar la vaquita de mar,
- la gent de Bocatas,
- els 18.000 catòlics que visiten malalts,
- obrir les fosses de la indignitat,

Aquestes persones incloses alguns esquelets, alguns amb la creu abraçada, s'uneixen a aquesta història invencible de seguir a Crist.

Anem enrere i anem descobrint aquest riu de la història, invencible, descobrint històries de perdedors. El moviment cartista al Regne Unit, les escoles Ave Maria (1889), la revolta dels esclaus haitians, la revolta campesina a Anglaterra liderada per prevere John Ball, el segle dels Iliris, el XIII de Francesc d'Assís, la gran revolta jueva contra l'imperi romà...

Tot això ens comunica amb l'Èxode i es barreja amb la santedat, un èxode que no acaba de finalitzar, un camí de la humanitat darrere de Crist: santa Mònica, sant Agustí, santa Genoveva de París, santa Hildegarda de Bingen, sant Francesc d'Assís a qui continuem sense entendre, sant Vicenç de Paül, Teresa de Jesús, Joan de la Creu...

El moviment cooperativista, el moviment de Ketteler, precursor del sindicalisme, els cristians pacifistes de la Fraternitat de la Reconciliació, Teresa de Lisieux, Madeleine Delbrel...

Avui tantes coses amb una força enorme, apostant per la gent obrera, per aquesta classe mitjana que hem perdut, i entenem que la nostra esperança no està en nosaltres i en els conceptes, sinó en unir-nos a aquest riu de la història, posar no la punteta del peu, tot el dit gros, el peu sencer.

Som en un dels temps més foscos des de la II Guerra Mundial, un indicador és el nombre de morts per conflictes polítics: 160.000 persones en 2024, han augmentat.

Hi ha una revolució autoritària i els signes dels temps són especialment crus: hi ha una animalització dels éssers humans.

4 grans polaritzacions viscudes:

- 1) la polarització econòmica, hem acceptat nivells de desigualtat tan alts,
- 2) la polarització social, de sobte vam deixar de conviure, la societat se segmenta,
- 3) la polarització cultural, si ja no convivim amb la gent, com hem de tenir idees semblants?,
- 4) La polarització política, és un reflex d'aquesta enorme polarització econòmica que ens impedeix tenir l'experiència de poble.

S'ha perdut en favor d'una experiència d'abandonament: per l'economia, per les institucions, per Europa. Europa que és el lloc més segur de la història, de sobte, els navegants comencen a anar en contra: sentim que no tenim sobirania sobre la nostra vida, la criptoeconomia, desaparició de la sobirania, del control, de la democràcia... porta la gent a tenir aquesta sensació d'abandonament i la gent arrenca els sillons del món i s'abraça una antropologia supremacista amb una forta pulsio de mort i autolesiva, no és estrany que augmentin les autolesions...

Un terç de les pel·lícules que s'estrenen són de terror, vivim aterrits. A *Magnifica humanitas*, Lleó crida al compromís pel bé. I assenyala alguna cosa més profunda: que l'ésser humà es va fer humà desnuant-se, vam perdre les garres, els ullals, el pelatge, per poder ser acariciats, abraçats. La força i el futur ja no estava en el domini, sinó en l'amor a l'altre. Amb això ens vam fer éssers ferits, que aspiràvem a la unitat, no de l'espècie, passar de col·lectiu rusc, per ser una realitat col·lectiva de comunió, cada persona era única, inalienable, portava una cosa singular en la història, ens va fer pensar en un altre tipus d'unió, cada vida és imprescindible. És una unió de comunió, com més lliures som, més estimem i a la inversa.

Aquest ésser humà està nu davant el misteri, només es coneix vivint el present. La infinitud que hi ha en l'altre, la dignitat infinita en l'altre és misteriosa, la responsabilitat infinita vers l'altre, no et puc controlar, vivim en el misteri i tanmateix

no hi ha cap altra criatura capaç de somiar amb fer el bé, capaç de la bellesa que ens fa exultar.

Som éssers humans desnuats per estimar, en comunió, en llibertat, éssers humans ferits, però també perfectibles. El bé, l'amor i la bellesa no ho aconseguim per la força, sinó per l'impoder, que és allò que només es pot aconseguir per amor, amb pau, amb alegria... Ho sabem amb els fills. Només movem les coses per amor, si posem passió, la gran esperança: sent éssers ferits, per l'anhel de la unitat i de la possibilitat del mal, són ferides obertes, això fa que a vegades tinguem tanta por que ens fem enrere i intentem dominar els altres i a nosaltres mateixos. Això trenca l'esperança.

Inclús en els crucificats de la història hi ha una esperança absoluta. No deixem de resistir la temptació d'envejar els mitjans dels poderosos, les armes, tenir plataformes de comunicació, la capacitat d'organitzar grans manifestacions civils i religioses... Resistir a això i confiar en l'impoder i el vol de les papallones.

És una història del 2017: Trump va voler fer el mur entre Mèxic i EUA i passava per un santuari de papallones monarques, que necessiten llocs per descansar. A Trump li molestava perquè passava per allà. Un jutge li va dir que no podia fer el mur, van resistir i vàries activistes van rodejar el santuari. Hi va haver una manifestació dels seguidors de Trump que van començar a pressionar, les forces MAGA van entrar al santuari. Finalment van marxar. I el santuari va demanar ajuda a la ciutadania, els scouts es van comprometre amb torns d'ajuda tots els dies, el mur no ha pogut amb un simple santuari.

Esperem a Déu, com diu Simone Weil. La Terra Promesa és Déu. Tot l'estimat se salva, s'està salvant ja. Això ens porta a la necessitat de veure el món com una participació en l'amor de Déu. No només gent compromesa, veient el diluvi haurem de ser molt millors del que ens esperàvem, potser ens hem de cridar a la revolució dels Iliris.

Com la botiga October books a Southampton, que per la gentrificació van haver de marxar. En un crowdfunding la gent li va pagar un local nou. Van convocar la ciutadania i 250 persones van fer una cadena i van traslladar en una cadena els llibres mà a mà.

Vull pensar que podem plantar arbres allà on hi havia desert.

Com fer la revolució dels Iliris:

- 1) Necessitat de retirs populars, d'experiència de Déu. Experiència de la pandèmia, ens vam preguntar perquè tanta pressa i tanta ansietat. Contemplant la malaltia, va generar una necessitat de contemplar el misteri, de deixar l'arrogància i mirar l'immutable i mirar aquesta caravana que comença a Abraham. Tornar a recuperar capacitats de contemplació contemplativa. Al barri de Ventilla de Madrid fem "Deserts a la ciutat". Confraternitzat, assemblea per parlar junts, pregària i textos... Capacitat d'interioritat en col·lectiu. Això permetrà assentar profundament sentiments pels drets humans.
- 2) Començar una nova alfabetització, tornar a llegir, un poble que no llegeix, no sap, oblida, no té temps de conversar. Recordem els cercles obrers, ateneus populars, missions populars i biblioteques populars.
- 3) Reforma sinodal de les parròquies, font i taller dels barris, no la "casita de Déu" en què la gent no pot passar. Recuperar en la desertització de les parròquies, recrear el teixit i impulsar la gran revinculació. És un patrimoni que tenim, recrear la xarxa parroquial en el desert. La casa de la ciutat de Déu.
- 4) Mística del samarità, la gent busca el misteri, però santa Teresa de Jesús va alertar "hijas no pongáis los ojos en blanco", fer amb l'altre el que a mi em van fer. Cada cop que donem pa o vestit és com si li féssim a Crist, ens uneix corporalment a Jesús. Donar pa, vestit, donar una clau, cuidar, guarir, consolar al trencat de cor. Rentar els peus a l'altre és indissoluble de les eucaristia. No hi ha una separació entre el misteri i allò social.

- 5) Abraçar els crucificats, als més pobres, és fer la impolítica, recrear-la des del criteri absolut dels pobres, com això genera bé als pobres. La ciutat no és rica per tenir moltes botigues de luxe, sinó si hi ha canals nets on banyar-se com a Copenhague. Si tenim béns públics, això és una ciutat rica, sinó és una ciutat d'enriquits, de sultans. La ciutat més rica del món és la més equitativa. Deixar de pregar *per* ells i pregar *amb* ells.
- 6) Crear símbols d'esperança. Bisbe del Paso, va anar a la manifestació per la mort de George Floyd i va posar genoll a terra i va pregar. Ell està a la caravana bíblica de la història.
- 7) Generar experiències alternatives i quotidianes: com les ecològiques (estalviar aigua). Un nou activisme social desarmat i desarmant.
- 8) La despolarització, se'ns ha inoculat a tots el verí de l'hipercapitalisme i l'autoritarisme. Hem assumit moltes coses que no van en la direcció de l'impoder. Hem de desenverinar-nos: gent que opta per la por en sentir-se abandonats pel racisme. 28% de la gent pensa que la gent és dolenta. Que odia al 50% dels seus compatriotes. Hem de guarir aquest odi, no a base d'ofenses i estigmatitzacions, "ets racista i ets insolidari", ja hem passat aquesta nit. Com som capaços en els que estan en plena nit de l'ànima i com ens ajudem a sortir? Això requereix una altra pedagogia i una altra conversa, ser capaços de donar esperança.
- 9) Recuperar l'estètica quotidiana de la santedat, recuperar la persona comú, la persona mitjana, aquesta "familiar democràcia", com deia Galdós.
- 10) Fer-nos cos amb Crist.

DIÀLEG

L'home nu se sent tan pobre que se sent individual. Com portar-li l'esperança de la comunitat?

Problemàtica de l'habitatge i de l'ecologia.

Com digerir això i com traslladar-ho als joves q viuen tan a fons la incertesa i el desànim?

La lluita del col·lectiu LGTBIQ+ que ha patit molt a l'Església i a la societat.

El focus de la salut mental i dels joves, com donar-los raons per l'esperança?

En poques setmanes hi ha unes eleccions, faig una crida a participar, al vot, a intentar buscar allò que ens pugui servir a cadascú per 4 anys.

El 90% de les històries que he explicat han estat fetes en comunitat. Hi ha tres factors que fomenten l'individualisme per lluitar contra això.

4 grans polarització ben orquestrades pel sistema de comunicació-manipulació actual. Pantes perquè la consciència humana i individual, de l'impoder, com activar-ho en el ser humà.

Pretendria que fóssim capaços de transmetre aquesta caravana de la història com una contemplació del misteri de Déu, de portar-ho al més fons de nosaltres, si no ho fem no serem capaços de parlar amb el volum i la força de l'amor. Fer una interiorització individual i col·lectiva, *entrierioritat*, és de tots. Hem de recuperar les capacitats d'interioritat col·lectiva, perquè no tenim aquesta mirada, només des de valors i idees... Com sentim com a Església? El que més ens treia l'esperança, l'Església, és la font de l'esperança. Això requereix una altra forma de viure-la en allò profund. Siguem capaços de comunicar això als joves, ho hem fet fins ara molt ideològicament, doctrinalment. Hem de fer que la vida sigui eucarística, aquí ho movem tot, la pregària. La ultradreta no parla d'eucaristia, parla de missa. Hem d'eucaristitzar la vida. Aprofitar el corrent del Camí de Santiago, que continua atraient als joves, reproduïx la idea de la peregrinació a Jerusalem, a Roma. Com entens la teua vida en aquesta peregrinació col·lectiva.

Cal un primer element de conèixer la història és també una resposta a algunes pràctiques neopentecostalistes.

L'home pobre, sol, dividit, hi ha 3 elements:

- 1) Enfortiment dels vincles (laborals, professionals, familiars),
- 2) la classe obrera sempre ha estat vinculada a l'enfortiment de la família, els vincles dels iguals i dels comuns,
- 3) El veïnatge, ens enrecordem dels noms dels veïns que teníem amb els pares, ara no.

Com actuar davant les 4 polaritzacions, el poder és molt fràgil, quan la gent diu que té prou amb estimar-se, amb poc... Volen que no ens adonem. El Concili Vaticà II va ser un element constructor de la civilització de l'amor de Pau VI. Com inspirar-nos

en el passat. Frederik Grundig una de les armes de Dinamarca, va crear himnes religiosos de la religió luterana, una nova forma de cantar junts.

La poesia ens pot fer tenir la nostàlgia de l'etern.

Si la gent tornem a voler desitjar l'essencial, si comencem a ser activistes de l'etern.

Interessant la rehabilitació d'Oscar Wilde per l'Osservatore romano.

Eleccions anem a veure què surt, hi ha alguna cosa més profunda que està trencada entre nosaltres, com som capaços de reparar, de crear societat civil, només 19% està organitzat, les taxes associatives són molt baixes, iniciatives ciutadanes més intel·ligents... No tenim societat civil (10% és esportiva). Cal fer-la més densa.

Salut mental: abans de la pandèmia soledat surt 20%, 26% entre joves i 24% gent gran. Estem enverinats d'hipercapitalisme que fa que ens desvinculem dels altres, que veiem la pobresa i no mirem, ens fem mal a nosaltres mateixos el terror és dins nostre, com tornar a sentir l'alegria? Es tracta de donar l'esperança del Crucificat, de Dimas i Gestas... que algú es pari i posi genoll a terra. Sent humans, va demanar el papa Lleó, ser totalment Crist. Estem les persones a l'alçada d'això? Som les millors persones per possiblement el pitjor dels temps.